

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 20.05.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Türkiye kamuoyunda Kobani olayları olarak adlandırılan ve esasen 6-8 Ekim tarihlerinde barışçıl gösteri hakkının kullanımının kolluk güçleri tarafından yanlış yönlendirilmesi ile devam eden hadiselerle dair 2014 yılında ilk soruşturma başlatılmış, ifadelerin alınmasının ardından dosyada kayda değer bir gelişme yaşanmamıştır. 7 Haziran seçimlerinin ardından ise cumhurbaşkanı ve iktidar sözcüleri bu olaylara dair partimizi suçlayan açıklamaları gündeme getirmişlerse de yargısal boyutunda bir değişiklik söz konusu olmamıştır.

1 Kasım seçimlerinden sonra dönem dönem iktidar partisi tarafından milletvekilleri dokunulmazlıkları sürekli gündeme getirilmiş, 2016 yılının mayıs ayında ise dokunulmazlıkların kaldırılması anayasaya aykırı olmasına rağmen kabul edilmiş, 4 Kasım 2016 yılında da eş genel başkanlarımızla birlikte 11 milletvekilinin tutukluluğu ile yargı süreci başlatılmıştır. Bu yargılamalar devam ederken, Selahattin Demirtaş'ın AİHM başvurusu neticelenmiş ve tutukluluğunun seçilme hakkının ihlali olduğu tespit edilmiştir. Demirtaş'ın tahliye talebi yerine getirilmemiş, ardından aynı suçlama ile yeniden tutuklanmıştır. Bu dosya kapsamında Figen Yüksekdağ hakkında da soruşturma başlatılmıştır. İktidar sözcülerinin bu davaya dair tek bir mağdur üzerinden yürüttükleri ve adeta kampanyaya dönüşen söylemlerin ardından bu kez 2020 yılının eylül ayı sonunda 108 HDP mensubu gözaltına alınmış 2 Ekim 2020'de de 17 siyasetçi tutuklanmıştır.

Olayların 204 yılında gerçekleşmesine mukabil yeni iddianamenin 30 Aralık 2020'de hazırlanıp 7 Ocak 2021'de kabulüyle yargılamalara başlanması yargılamanın hukuki değil siyasi saiklerle yürütüldüğünün açık izahı olmuştur. Kuşkusuz bu dosya için İzmir'den gelen savcı Ahmet Altun'un bu hiç işlem yapılmayan dosyayı yeniden canlandırmış olması da dikkatlerden kaçmaması gereken bir diğer husustur.

Yargılamanın başlangıç evresi kadar duruşmaların seyri de bir hukuki yargılamadan ziyade siyasi rövanş hissiyle hareket edildiğine dair ciddi emareler barındırmaktadır. İlk duruşması 26 Nisan 2021'de görüşülmeye başlanmış, henüz duruşma başlamadan mahkeme heyeti değiştirilmiştir. HSK Adli Yargı 1. Bölge Hâkimlerinin Müstemir Yetkilerinin Belirlenmesine İlişkin Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesinin 4 Kasım 2021 tarihli kararında Çolak'ın Ankara 22'nci Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı yetkisine son verildiği görülmüş başkan olarak da üye Yıldırar Kaya, mahkeme başkanı olarak atanmıştır.

Soruşturmanın uzun bir süre sonra canlandırılması, olaylarla irtibatının kopuk olması, Kobani protestolarında yaşamını yitiren diğer yurttaşlarla ilgili yargı süreci başlatılmamış olması gibi meseleler o dönem çokça tartışılmış ise de siyasetçiler hakkında yüzlerce yıla varan cezalar verilerek yargılama sonlandırılmıştır. ancak aradan geçen 1 yılı aşkın süredir gerekçeli kararın yazılmamış olması bir başka hukuk skandalı olarak kayıtlara geçmiştir. Nitekim verilen cezaların gerekçesi yazılmadığı için dosya üzerinden tutukluluk incelemesi ve tahliye talepleri yapılamamıştır. Bu durumun ise ağır bir hak ihlali olduğu şüphe götürmemektedir. Kararın bozulması halinde Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Alp Altınörs, Zeynep Ölbeci, Nazmi Gür, Günay Kubilay, Ali Ürküt, Bülent Parmaksız, Zeynep Karaman, Pervin Oduncu, Dilek Yağlı, İsmail Şengül, Aynur Aşan, hukuksuz bir şekilde cezaevinde kalıyor olmalarının yanı sıra, gerekçeli karar yazılmadığı için yargılama seyrinde söz konusu olan tutukluluk incelemesi ve tahliye hakkından da yoksun bırakılmışlardır. Kaldı ki; mahkeme kararının gerekçesinin yazılması bir görev ve sorumluluktur. Mahkemenin olan bu sorumluluk ise bireyler açısından adil yargılama hakkı bağlamında korunması gereken bir temel haktır. Dolayısıyla bir yılı aşkın bir süredir yazılmayan gerekçeli karara ilişkin durumun adil yargılanma hakkının ihlali olduğu izahtan varestedir. Bu durum Anayasa'nın 141 inci maddesinde de izah bulmuştur. Gerekçeli karar hakkı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından AİHS'in 6. maddesinde düzenlenen "adil yargılanma hakkı" kapsamında bir hak olarak kabul edilmekte; Anayasa'nın 36. maddesi de adil yargılanma hakkı kapsamında gerekçeli karar hakkını güvence altına almaktadır. Yine mahkeme kararlarında gerekçeye yer verilmemesi ya da yetersiz gerekçeye yer verilmesi de Y1CD-K.2023/233 sayılı kararı ile gerekçeli karar hakkının ihlali olarak nitelendirilmektedir.

İzah etmiş olduğumuz bağlamda;

- 1- Aradan geçen 1 yıl zarfında Kobani Davası'nın gerekçesi neden yazılmamıştır?
- 2- Bu hususta Bakanlığınız bir inceleme başlatmış mıdır?
- 3- Bir yargı kararının 1 yıl boyunca gerekçelendirilememiş olması hak ihlali değil midir?
- 4- Halihazırda kanun yollarına başvurmak için kararın gerekçesinin yazılmasını bekleyen Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Alp Altınörs, Zeynep Ölbeci, Nazmi Gür, Günay Kubilay, Ali Ürküt, Bülent Parmaksız, Zeynep Karaman, Pervin Oduncu, Dilek Yağlı, İsmail Şengül, Aynur Aşan; tutukluluk incelemesi hakkından da yararlanamamış olup, onların bir yıl müddetince tahliye olabilme haklarının yok sayılması nedeniyle uğradıkları mağduriyetin telafisi mümkün müdür?

5- Mahkemenin bir yılı aşkın süredir gerekçeli karar yazmayarak neden olduğu mağduriyet ve adil yargılanma hakkının ihlali gerekçesiyle sorumlular hakkında soruşturma başlatılmış mıdır; başlatılması gündeminizde olacak mıdır?

6- Kararın neden yazılmadığı hakkında Bakanlığınız bilgi sahibi midir?

7- Gerekçeli kararın yaklaşık 25 Bin sayfa olduğuna dair iddialar doğru mudur?

8- Şayet doğru ise, gerekçeli kararın -yargı yoluna başvuru için sürenin kısıtlı olması nedeniyle de- bu denli uzun oluşu da adil yargılanma hakkının başka bir boyutu ile de ihlali değil midir?

9- Kobani Davasının gerekçeli kararının yazılmamasının neden olduğu hak ihlaline sebebiyet verenler hakkında bir yaptırım uygulanacak mıdır?

10- Kobani Davasının gerekçeli kararının yazılmamasının neden olduğu hak ihlalinin yarattığı mağduriyetlerin onarılması adına hangi çalışmalar yürütülecektir?

11- Halihazırda gerekçeli kararın yazılmamış olması, bu davanın haksız olduğunun bir göstergesi midir?

12- Bu dava ve süreçlerine dair kamuoyuna bir bilgilendirme yapılacak mıdır?